

MELLÉKLETEK

A falu népesedés-története a 20. században

Év	Házasságkötések	Kereszteltek	Elhaltak	
			összesen	Közülük 6 éven aluli
1900	8	96	44	29
1901	15	90	28	14
1902	21	85	44	23
1903	15	100	32	16
1904	37	92	66	41
1905	18	84	62	38
1906	20	96	62	35
1907	25	87	47	25
1908	23	80	42	29
1909	15	93	53	35
1910	27	88	35	24
1911	30	90	53	27
1912	17	83	57	37
1913	28	95	52	27
1914	19	106	40	22
1915	5	61	66	41
1916	4	44	48	26
1917	7	36	39	11
1918	25	37	57	23
1919	50	68 (*-1)	37	16
1920	25	83	44	23
1921	36	86 (*-1)	44	21
1922	25	74	53	23
1923	17	93 (*-1)	44	23
1924	12	76 (*-2)	34	18
1925	30	90 (*-2)	34	15
1926	20	77 (*-2)	38	13
1927	25	61	55	28
1928	17	70	65	31
1929	28	64	43	22
1930	13	72 (*-2)	32	15
1931	16	52	50	24
1932	31	59	32	13
1933	15	61	31	8
1934	13	47 (*-1)	23	15
1935	16	53	37	12
1936	13	40 (*-1)	32	12

Év	Házasságkötések	Kereszteltek	Elhaltak	
			összesen	Közülük 6 éven aluli
1937	20	40	20	6
1938	16	41	24	10
1939	13	43 (*-1)	26	6
1940	20	36	21	6
1941	17	36	25	7
1942	19	38	18	3
1943	28	45	16	5
1944	22	30 (*-1)	25	8
1945	3	34	25	7
1946	17	19	19	2
1947	13	27	21	6
1948	39	21	16	3
1949	28	29	16	-
1950	38	34	19	3
1951	20	25	19	-
1952	22	37	13	2
1953	18	24	17	1
1954	18	34	15	1
1955	12	23	14	3
1956	21	16	17	-
1957	8	18	14	-
1958	20	12	15	1
1959	15	9	12	-
1960	16	14	16	-
1961	13	13	12	-
1962	11	15	10	-
1963	13	11 (*-1)	13	1
1964	17	11	16	-
1965	17	11	12	-
1966	10	14	16	1
1967	18	12	16	-
1968	5	18	17	1
1969	15	5	19	-
1970	13	14 (*-5)	23	1
1971	14	7	14	-
1972	9	14 (*-4)	17	-
1973	12	6 (*-1)	27	-
1974	11	11 (*-1)	15	-
1975	11	10	22	-
1976	14	8	20	-
1977	16	11	23	-

Év	Házasságkötések	Kereszteltek	Elhaltak	
			összesen	Közülük 6 éven aluli
1978	7	4	18	-
1979	11	5 (*-1)	18	-
1980	8	8 (*-1)	33	-
1981		5 (*-1)	19	-
1982		8 (*-1)	20	1
1983		8 (*-1)	26	-
1984		10	14	-
1985		6	16	-
1986		4 (*-1)	24	-
1987		4 (*-1)	23	-
1988		7 (*-2)	24	-
1989		10 (*-6)	10	-
1990		5	18	-
1991		4 (*-2)	29	-
1992		6	16	-
1993		21 (*-12)	15	-
1994		10 (*-6)	29	-
1995		8 (*-1)	17	-
1996		5 (*-1)	27	-
1997		4	19	-
1998		19 (*-14)	18	-
1999		8 (*-1)	13	-
2000		10 (*-5)	14	-

* jellel a több évvel, olykor egy-két évtizeddel korábban született és a tárgyévben keresztelt személyek számát tüntetjük fel (szerk)

Források: Polgári házasságkötési anyakönyvek, Jázova, Községháza. A kereszteléseket és az elhaltakat az egyházi anyakönyvekből Jordán Ágnes vette számba. Köszönjük Pósa Gyula szajáni plébános és Vastag Bálint jázovai anyakönyvvezető szíves segítségét.

Összeállította: Juhász Antal

A keresztnévek gyakorisága

A névadási szokásokat a legszemléletesebben a névgyakorisági sorrend összeállításával lehet bemutatni. Tízévenkénti bontásban készült el a férfi és női keresztnévek gyakorisági sorrendje, a keresztelési anyakönyvek Jázovára vonatkozó adatait felhasználva, értelmezve. Főként a 20. század utolsó harmadának sajátossága – bár szórványos példák korábban is előfordultak –, hogy a gyermekeket nem születésük évében, hanem évekkel később keresztelték meg. A táblázatban azonban a születés évét tudtam figyelembe venni, feltüntetni. A keresztnévek népszerűsége és megterheltsége (hányan viselik az adott nevet) kapcsolatban áll a névadók ízlésével, értékrendjével, és olyan más tényezőkkel, mint a naptár hatása, a névöröklés és a névesztés. A névadásnál ugyanakkor meghatározó a vallási hovatartozás: Jázova esetében a lakosság római katolikus mivolta.

Elsőként néhány megjegyzés a női nevek gyakoriságához: A Mária név kitüntetett helye 1900 és 1939 között megingathatatlan. Csak az 1940-es években kezd veszíteni népszerűségéből, olyannyira, hogy az 1970-es években már csupán egyetlen leány kapta ezt a nevet. A következő évtizedben teljesen kiszorult, illetve esetenként második keresztnévként jelent meg. A 20. század első felében a további leggyakoribb, legnépszerűbb női nevek: Erzsébet, Etelka, Piroska, Julianna, Anna, Rozália, Margit, Ilona. Közülük a század első évtizedében az Ilona név még kevésbé volt gyakori, a következő évtizedben viszont népszerűsége egyre inkább nőtt. Az 1920-as években az első tíz, majd később az első három leggyakoribb női név között találjuk. Az '50-es években ez a legtöbbször választott női név, maga mögé szorítva a korábban oly népszerű Máriát. Használata az 1960-as években látványosan visszaesett (csak egy ilyen nevű leányt találunk), majd teljesen kiszorult.

Jellemző volt a faluban a kettős keresztnévek adása. Ennek oka, motivációja a szülők nagy részénél a névöröklés lehetősége, megvalósítása volt. Hármas keresztnév adására csupán egy-egy példát találhatunk a 20. század első harmadában.

A 20. század első felében a férfinevek sorában az István állt első helyen. Töretlenül mutatkozik a János név népszerűsége 1900–1929 között. A következő két évtizedben némileg csökken használata, de még ott találjuk az első öt leggyakoribb férfinév között. 1900–1929 között a tíz legtöbbször választott férfinév: István, János, József, Mihály, Ferenc, György, Péter, András, Sándor és Pál. A többségében Szeged népéből települt Jázován a felsorolt első három név gyakoriságára vonatkozóan álljon itt egy tréfás anekdota: *„Az egyszeri szegedi ember kérdezte valakitől, találja ki, hogy hívják. János! – felelte az illető. Följebb! Akkor József! Még följebb! Hát akkor kend István! Na lássa kend, mi löhetnek más.”*¹

Az 1930–40-es években szembeűnő változás, hogy a János névadási gyakorisága csökken, ugyanakkor a Károly név népszerűsége évtizedről évtizedre növekszik. Míg 1900–1909 között mindössze egyetlen esetben szerepel ez a keresztnév,

¹ Fercsik Erzsébet–Raátz Judit: *Hogy hívnak? Könyv a keresztnevekről*. Korona Kiadó, Budapest, 165.

addig 1940–1949 között már a második leggyakrabban adományozott férfi név. A Mihály keresztnév gyakoriságában minden bizonnyal szerepe volt annak, hogy a falu temploma Szent Mihály tiszteletére volt felszentelve. A szájaniak a jázovaiakat *Maryik*nak csúfolták. A Mátyás keresztnév az 1930-as évekig közepes gyakoriságúnak számított.

A névállományban döntő változás az 1950-es években következett be. Ettől az időtől bővül a keresztnévek palettája, s egyben csökken az egyes nevek megterheltsége. Az 1970-es évektől előtérbe kerülnek az idegen csengésű keresztnévek, mint: Adrián, Arnold, Filip, Krisztián, Martin, Norbert, Renátó, Roland, Szebasztján; a lányneveknél: Anetta, Beatrix, Bernadett, Bettina, Dajana, Henrietta, Klaudia, Leontina, Margareta, Natália, Nikoletta, Stella, Szabina, Szibilla, Szindirella, Szintia, Valentina, Vivien. A névadás napjainkra egyértelműen az egyéni ízlés függvénye.

1900-1909

Férfi nevek		Női nevek	
János	70	Mária	65
István	57	Etel	49
József	55	Erzsébet	48
Mihály	46	Julianna	41
Ferenc, György	37-37	Rozália	40
András	35	Anna	28
Péter	26	Margit, Piroska, Viktória	18-18
Sándor	17	Katalin	13
Pál	16	Gizella, Veronika	9-9
Antal	14	Ágnes	8
Mátyás	13	Matild	7
Lajos	12	Ilona	5
Illés	8	Terézia	4
Márton	5	Amália, Irén, Vilma	3
Énok, Simon	2-2	Ágota, Franciska, Jusztina	2-2
Béla, Gáspár, Gergely, Kálmán,		Brigitta, Emerencia, Eszter, Éva,	
Károly, Máté, Menyhért, Miklós,		Jolán, Jozefin, Rebeka, Szidónia	1-1
Tamás, Titusz, Vendel, Vilmos,			
Zakariás	1-1		

1910-1919

Férfi nevek		Női nevek	
István, János	62	Mária	63
Mihály	46	Anna	43
József	43	Etel	36
András	23	Erzsébet	33
Péter	19	Piroska	30

Ferenc	18	Rozália	25
Pál	17	Julianna	18
György	16	Ilona	13
Sándor	14	Margit	10
Illés, Károly, Lajos	6-6	Veronika	9
Antal, Dénes	5-5	Katalin, Viktória	7-7
Imre, Mátyás	4-4	Gizella	6
Márton	3	Ágnes	5
Énok, Lázár	2-2	Emerencia, Ida, Irén, Teréz	3-3
Béla, Dezső, Gábor, Kálmán,		Eszter, Matild, Róza	2-2
Miklós, Vilmos	1-1	Ágota, Alvin, Amália, Franciska,	
		Rebeka, Regina, Zita	1-1

1920-1929

Férfi nevek		Női nevek	
István	60	Mária	49
János	53	Erzsébet, Ilona	43-43
József	48	Julianna	34
György	25	Etel, Margit	28-28
Mihály	24	Anna	26
Péter	21	Rozália	25
Ferenc	20	Piroska	22
András	19	Gizella, Viktória	8-8
Sándor	13	Veronika	7
Antal, Pál	9-9	Matild	6
Lázár	7	Eszter, Ida, Róza	4-4
Bálint, Károly, Mátyás	6-6	Emerencia, Irén, Jolán	3-3
Dénes, Illés	5-5	Amália, Ágnes, Borbála, Jozefa,	
Dezső, László, Simon	4-4	Katalin	2-2
Aladár, Árpád, Béla, Lajos,		Aranka, Éva, Ibolya, Kornélia,	
Márton, Nándor	3-3	Magdolna, Malvin, Petronella,	
		Zsófia, Zsuzsanna	1-1

1930-1939

Férfi nevek		Női nevek	
István	33	Mária	27
József	31	Ilona	26
Ferenc	24	Etelka, Rozália	20
János	23	Erzsébet	18
Károly	22	Anna, Piroska	16-16
Mihály	13	Julianna, Margit	12-12
Sándor	12	Róza	9

György	11	Borbála, Rebeka	8-8
András	9	Viktória	6
Simon	8	Katalin	5
Imre, Péter	7-7	Emerencia, Matild	4-4
Dénes, Mátyás	6-6	Eszter, Gizella, Jolán	3-3
Géza	5	Irén, Júlia, Olga, Zsuzsanna	2-2
Lajos, Lázár, Márton	4-4	Agneta, Amália, Emília, Emona,	
Illés, Lázár	3-3	Éva, Ibolya, Klára, Lidia,	
Antal, Béla, Jenő, Kálmán, László,		Magdolna, Marcellina	1-1
Pál, Vilmos	2-2		
Árpád, Bálint, Dezső, Elek,			
Elemér, Endre, Ernő, Flórián,			
Frigyes, Gyula, Kelemen, Rudolf,			
Vendel, Vince	1-1		

1940-1949

Férfi nevek		Női nevek	
István	16	Erzsébet	18
Károly	14	Ilona	17
Sándor	13	Mária, Rozália	11-11
László	12	Margit	10
János, József, Mihály	11-11	Etelka	8
Géza	7	Irén, Lídia, Rebeka	6-6
Ferenc	6	Eszter, Ida, Matild, Piroska	4-4
Imre, András, Endre, György,		Anna, Borbála, Ibolya, Julianna,	
Kálmán, Vilmos	3-3	Zsuzsanna	3-3
Árpád, Bálint, Dénes, Gyula,		Emerencia, Gizella, Katalin,	
Márton, Pál, Péter, Zoltán	2-2	Viktória	2-2
Albert, Dezső, Fábián, Gáspár,		Ágnes, Hajnalka, Jolán, Judit,	
Jenő, Lajos, Máté, Mátyás,		Klára, Regina, Róza, Veronika	1-1
Menyhért, Simon, Tivadar,			
Zakariás	1-1		

1960-1969

Férfi nevek		Női nevek	
László	8	Valéria	7
Endre	7	Erika	6
Károly, Róbert, Tibor	6-6	Magdolna	5
Árpád, Ervin	4-4	Éva	4
Béla	3	Edit, Ibolya, Lídia, Mária	3-3
Ernő, György, István, Lajos	2-2	Róza, Zsófia, Zsuzsanna	2-2

Benő, Bertalan, Csaba, Dániel,
 Dénes, Dezső, Elek, Ferenc,
 Flórián, Gábor, Géza, Gyula,
 János, József, Ottó, Sándor,
 Rudolf, Tivadar, Zsolt

1-1

Angéla, Aranka, Dorottya,
 Erzsébet, Eszter, Etelka,
 Franciska, Gizella, Hajnalka, Ida,
 Ildikó, Ilona, Julianna, Kornélia,
 Margit, Márta, Melinda, Ottilia,
 Rozália, Sarolta, Szeréna,
 Terézia, Veronika

1-1

1970-1979

Férfi nevek

Róbert	8
Zoltán, Zsolt	6-6
Attila	5
Csaba, László, Tibor	4-4
Norbert, Ottó	3-3
Tivadar	2
Árpád, Béla, Ernő, Ervin, Flórián, István, Károly, Krisztián, Mihály	1-1

Női nevek

Beáta, Elvira, Teodóra	3-3
Aranka, Gabriella, Hajnalka, Ildikó	2-2
Anasztázia, Angéla, Csilla, Edit, Eleonóra, Erika, Éva, Hilda, Ibolya, Karolina, Katalin, Krisztina, Lenke, Lina, Lídia, Mária, Márta, Mónika, Ottilia, Szilvia, Tímea, Tünde, Valéria, Veszna, Zsuzsanna	1-1

1980-1989

Férfi nevek

Attila, Csaba	4-4
Róbert	3
Gábor, Krisztián, Tamás, Zsolt	2-2
Antal, Arnold, Bertalan, Dániel, Ernő, István, János, László, Mátyás, Oszkár, Roland, Szabolcs, Szilveszter, Tibor, Tivadar, Zoltán	1-1

Női nevek

Erzsébet, Tímea, Zsuzsanna	3-3
Ibolya, Krisztina, Mónika	2-2
Adrianna, Andrea, Anita, Anna, Beatrix, Bernadett, Brigitta, Csilla, Dita, Emília, Éva, Gabriella, Hermina, Karolina, Katalin, Klaudia, Kornélia, Magdolna, Natália, Stella, Szilvia, Valentina	1-1

Összeállította: Jordán Ágnes

1. kép. Az Aranka folyó. A fotó hátulján felirat: „az Aranka folyófenék, az oldalán fekszik szülőfalunk, Jazova” (Szemerédi Ernő gyűjteményéből)

2. kép. „Foghíjas” utcakép, Hodics (Simon András felvétele)

3. kép. Hodicsi ház (Kothencz Kelemen felvétele)

4. kép. Istálló (Kothencz Kelemen felvétele)

5-6. kép. Marhahatás az Arankán (Simon András felvétele)

7. kép. Vándorfényképész a faluban, 1940-es évek
(Szemerédi Ernő gyűjteményéből)

8. kép. Gulyáskunyhó (Kothencz Kelemen felvétele)

9-10. kép. Körmenet (Szemerédi Ernő gyűjteményéből)

11. kép. Esküvői kép, Szemerédi Mihály és Vastag Viktória, 1920.
(Szemerédi Ernő gyűjteményéből)